Mezinárodní filmový festival pro děti a mladé publikum

JUNIORFEST

BLÁZNIVÁ RODINKA

Finsko | 2022 | 83 minut | 7+ | překlad do sálu | režie: Reetta Huhtanen

Trailer filmu naleznete na YouTube zde

Autor materiálů: MgA. Jiří Forejt, Ph.D.

Film "Bláznivá rodinka" je ztřeštěnou rodinnou komedií, která je inspirována finskou komedií ze začátku 80. let, se kterou má společnou základní dějovou linku. Bláznivá rodinka se vydá na cestu z malého městečka, kde je všichni znají a vědí, co od nich očekávat, do hlavního města, ve kterém svým jednáním způsobí řadu nedorozumění a komických situací. Pedagog nemusí věnovat prostor tomu, aby připravoval děti na divácké přijetí závažných témat, proto jsou pracovní listy koncipovány tak, aby vytvářely prostor pro hravé aktivity, aby děti pozorovaly a přirozeně analyzovaly záběry z filmu, a v neposlední řadě, aby se jim otevřela cesta k poznání finských reálií.

Před projekcí

Originální název filmu je slovní hříčkou, kterou se nepodařilo propsat do českého překladu, proto se této otázce věnujeme v aktivitě před projekcí při pohledu na originální plakát filmu. Debata o příjmení rodiny volně přeloženém jako Povykáři, a nebo Hujerovi, může doplnit aktivitu, při které děti komentují plakát filmu, to, jak na ně působí grimasy hlavních postav. Postavy z plakátu nahlas křičí – pokud je třída neklidná, může je pedagog děti v sále vyzvat k tomu, aby také zakřičeli z plných plic. Křik „Hujerů" bude totiž opakujícím se motivem v celém filmu.

Smyslem aktivity je vzbudit v dětech očekávání z projekce filmu, seznámit je s postavami, a nechat je po usednutí do sálu vypovídat, aby se ztišily před začátkem samotného filmu.

Před projekcí se otevírá prostor pro stručné seznámení studentů s finskými reáliemi. Ve filmu uslyší finštinu, podívají se do Helsinek. Pedagog může před návštěvou kina odkázat studenty na volné internetové zdroje (Wikipedii). Každý ze studentů si může připravit jednu zajímavost o Finsku, a před samotnou projekcí je před spolužáky přednést.

Po projekci

Tak trochu bláznivá rodinka

Následující cvičení je příležitostí k tomu, aby se studenti naučili pozorně koukat na filmové záběry a všímat si toho, jaké prostředky filmaři volí pro vykreslení hlavních postav. Film je komplexní umění, takže je možné hovořit o tom, jak vypadá prostředí, ve kterém žijí, jak se oblékají, jak spolu hovoří, jak jednají v určitých situacích, atp. Nápadům se meze nekladou. Podstatné je vytvořit takovou atmosféru, aby se studenti nebáli hovořit, a neměli pocit, že mohou říci něco špatně.

Když se chlapci po probuzení blíží do kuchyně (00:01:00), můžeme vidět, že domácnost, ve které žijí, je plná zmatku, a tak trochu odráží to, jak sama rodina působí. Vidíme bicí, ponožky zavěšené u stropu, atp. Na dalším záběru vidíme situaci, ve které se dům zaplnil kočkami (00:14:31). Celá mizanscéna je zaplněna klecemi, zvířaty, v popředí záběru vidíme dokonce kolo. Jak reagují rodiče? Jsou klidní. Na zmatek jsou zvyklí a je to pro ně zcela přirozené.

Součástí rodiny je také pes Bun, který miluje sladké. První záběr nás přenáší do cukrárny, ve které si Bun pochutnává na dortu (00:06:50). Páníčci ho neokřiknou. Následuje záběr pojídání dortu v rodinném kruhu (00:11:29). Děti jedí na zemi vedle psa, který má svou porci nandánu také na talíři. Všude kolem vidíme po zemi rozházené různé předměty.

V následující dvojici záběrů máme možnost popsat jednání rodičů v krizových situacích. Když si uvědomí, že zapomněli na narozeniny synů, rozhodnou se vylézt nepozorovaně oknem (00:03:00). Vydávají se na cestu k cukrárně. Oba na sobě mají poněkud extravagantní oblečení. Na kole šlape maminka, otec se veze a neustále promýšlí nesmyslná řešení dané situace.

Postrach pro své okolí – zkus vymyslet vtipné situace

Dramatickým motorem celého filmu je fakt, že „Hujerovi“ způsobují kalamitu a zmatek všude, kam přijdou. V jejich městě je dobře znají. To nám dávají filmaři najevo v úvodní sekvenci, kdy rodiče spustí na cestě do cukrárny křik, který vyděsí místní občany („Hujerovi se blíží“) a ti z roztržitosti panikaří. Padá jim z rukou nákup, omylem posekají květiny, padají ze žebříku, atp.

Opět je důležité, aby pedagog s dětmi tento zdánlivě jasný fakt probral v diskuzi a upozornil je tím na to, jaký způsobem filmaři budují náš vztah k hlavním postavám. Nikdo z místních nám ve filmu narovinu neřeknu, „Hujerovi jsou strašní, kamkoli přijdou, vše se pokazí“. Na to je jejich okolí příliš slušné. My se o nich proto dozvídáme v náznacích – z jejich jednání.

Aktivitu je možné doplnit tím, že budou děti vymýšlet další situace, které se místním mohou stát ve chvíli, kdy „Hujerovi“ spustí svůj ryk. Pokud to umožní prostor, je možné tyto scény naživo přehrávat.

Situace se začne pro rodinu komplikovat po jejich příjezdu do Helsinek, protože je zde nikdo nezná, a místní s nimi nemají trpělivost. Zkuste vyzvat žáky, aby určili momenty ve filmu, kdy si jako diváci uvědomili, že se pro rodinu mění pravidla hry? Je to hned scéna, kdy vystoupí z autobusu (00:20:40)?

Vítejte, paní prezidentko!

Fakt, že ve filmu vidíme v roli finské prezidentky ženu, nabízí příležitost k otevření otázky zastoupení žen ve vrcholové politice – samozřejmě s ohledem na věk žáků. Rozhodně lze s ohledem na tuto věkovou kategorii předestřít, že většina zemí severní Evropy má v čele svých vlád ženy. Vedle toho uvést situaci v České republice a doplnit příklad Zuzany Čaputové ze sousedního Slovenska. Znají děti nějakou českou političku?

V současné době jsou ženy premiérkami v Dánsku, Finsku, na Islandu, v Estonsku, Litvě, a do nedávna také ve Švédsku.

Kreativní zadání

V návaznosti na vybrané scény filmu doporučujeme v případě návazné práce ve školní třídě dvě hravé a kreativní aktivity. **Stínohru** je možné vytvořit jako rozvinutí scény ve stanu, kdy se obrysy větví stromu začnou proměňovat v draka. Po zatemnění třídy postačí zdroj světla v podobě baterky z mobilního telefon. Děti mohou před světelný zdroj předkládat své ruce a různé předměty. Velmi důležité je poukázat na to, že lze vytvářet různě laděnou atmosféru za použití ruchů a hudby, stejně, jako to mu bylo ve filmu. Při větší časové dotace je možné tuto aktivitu zahrnout do hodin výtvarné výchovy, přičemž studenti budou moci vytvořit figurky na míru. Pokud bude k dispozici bílé prostěradlo, je možné rozehrát stínohru tím způsobem, že zdroj světla a postavy či předměty budou schovány za ním. Ostatní děti ve třídě budou mít tedy možnost přihlížet jakby se koukali na filmové plátno.

Druhé kreativní cvičení je možné koncipovat jako **překážkovou dráhu** v návaznosti na scénu, ve které se policisté zamotají do psích vodítek. Nastříhejte dostatečné množství provázků, zvolte bezpečnou trasu, aby nedošlo ke zranění. Část studentů bude držet provázky v napnutých pozicích a další studenti se budou jimi proplétat. Cvičení je možné doplnit o různá pravidla: nesmíte se dotknout provázku, stopování času, atp. Je velmi podstatné, aby filmově-výchovná práce nebyla strukturována pouze ve formě diskuzních a intelektuálně stimulujících aktivit. Je možné nacházet cesty, které tyto aktivity doplní o zapojení těla do pohybu, výtvarného cítění do rukodělných činností atp.

Mezioborové inspirace pro pedagogy

Práci s filmem je možné realizovat v rámci různých vzdělávacích oblastí či témat, například:

- **Zeměpis** – film považujeme za zajímavou vstupní sondu do kulturních specifik severských zemí
- **Občanská výchova** – film je možné využívat jako didaktickou pomůcku ve vztahu k tématům spjatých se zastoupením žen v politice
- **Výtvarná výchova** – realizace kreativního cvičení – stínohra